

KIADÓ HIVATAL:

Beliczey-ut 4 szám
hova az előfizetési pénz-
ek hirdetések és min-
den a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitási óráiban egy
sor közlésdíja 50 fillér

Hirdetések jutu-
nyos áron vétetnek
fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROSHIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 10 korona
Félévre . . . 5 korona
Negyedévre 2 k. 50 fillér

SZERKESZTŐSÉG

Beliczey-ut 4. szám
hova a lapszemle rész-
ileg közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Hivatalos közlemények.

5895 I. Szarvas nagyközség előjárótól.
1901

Hirdetmény.

Alóírottak ezennel közhírré tesszük, hogy Szarvas nagy községi árvapénztár 1900 ik évi zárszámadásának meg vizsgálásáról hozott 93/1901-ik számú képviselő testületi határozat a f. év május hó 17-től bezárólag július hó 15 napi közszemlére van a község házában kitéve, ahol az a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Szarvason, 1901 évi jun. hó 14.

Az előjáróság nevében:

S a l a c z,
első jegyző.

M e l i s,
bíró.

A kisipar megmentése.

Nehéz, nagy feladat megoldását tűzték maguk elé a hazai kereskedelmi és iparkamarák: megállapítani a kisipar megmentésének és fejlesztésének a módjait.

Abban az odaadó munkásságban, melyet a hazai ipar szolgálatában a kamarák állandóan kifejtettek, az általuk kitűzött első pályakérdés a kisipart illeti, ami legerősebb czáfolata annak a mellatlan vádnak, mintha kamaráink a kisipar érdekét nem méltányolnák kellően.

Nem is a méltánylason múlik, hanem azokon a nehézségeken, melyekkel a kisipar kérdése kapcsolatos.

Fentartható és fejleszthető-e a kisipar? Ez a kérdés lényege.

Ha igen: minő intézkedésekkel és mely irányban? Ha nem: mit kell tenni az átmenet megkönnyítésére és a közel félmillió magyar kisiparos osztály jövőjének biztosítására?

Ez a kérdés gyakorlati része.

Vannak, akik a magyar kisipar létjogosult-

ságát, a technika mai viszonyaival szemben melyeket a nagyban termelő gyárpár teljesen kihasznál — vitatják.

Mások ismét a gyári termelés túlhajtásában látják a kisipar jövőjét.

Mind a két nézőpont a messze jövőbe vezet; az első teljesen a gépek döntő szerepéből, a másik ezzel homlokegyenest ellenkezően, az egyéni tudásból és egyéni felfogásból indulva ki.

Mindkét álláspontnak megvan a maga alapja, ha az ipar egy-egy részére vonatkozunk csak. Egészben azonban egyiket se tesszük magunkévá, mert nézetük szerint a kettő egymást kiegészítve és így egy egészet képezve adja meg a helyes választ és jelöli ki a megoldás helyes útját.

A kisipar — mint ilyen — nehezeen tartható fent abban a részben, mely tömegtermelés tárgyát képező egészet készít. Föltétlenül lemarad és határozott jövővel bír ellenben azon ágazatokban, amelyekben az egyéni tudás, a nemesebb ízlés és a kéz művészete a döntő tényező.

Amazokban a gép szerepe lép előtérbe, emitt az egyéni ügyesség és ösztön. És míg amott hűjába küzd az egyén, — mert bármilyen erős legyen is előbb-utóbb felfogja adni a harczt, — addig viszontag emitt meg hűjába terem új csudákat a technika, mert ahol az ipar a művészet terére lép, ott az egyént, a kézi ügyességet, a nemesebb ízlést a gép utól nem éri soha.

A kisipar kérdése tehát — nézetünk szerint — két részre osztandó. Arra, amelyik tömegtermelésre van utalva és arra, amelyik művészi irányú. Az mindinkább veszíteni fog egyéniségéből, emebben ellenben mindinkább ki fog domborodni az egyéniség.

Amannak — ha fent akar maradni — át kell térnie a tömegtermelésre; ebben, hogy fejlődhessen, mind erősebben kell érvényesíteni a művészetet.

A tömegtermelésben kétségkívül elvész az egyén önállósága, az ennek a legnagyobb hátránya. Nem ellensúlyozhatja ezt az sem, hogy a művészeti irányú iparban viszont régi önállóságába állítatik vissza az egyén, amikor minden mester iskolát képezett, melynek termékei előtt bámuittal állunk meg ma is.

Aki az átmenetet rázkódtatás nélkül akarja átélni, annak el kell viselnie a hátrányokat is.

Bármilyen fontos legyen úgy ipari mint társadalmi szempontból, hogy minél nagyobb számú önálló egyén és vállalat biztosítsák, — ezt a hátrányt elkerülni nem lehet.

Fontos iparilag, hogy az ipari foglalkozás átöröklődjék apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre, mert csak ez biztosíthatja teljesen a fokozatos fejlődést.

Lényeges társadalmi és állami szempontból, hogy a városokat alkotó iparos elem tömör sorai meg ne ritkuljanak. Nemzeti erő van e sorokban, melyek századok viharaival dacoltak, melyek mögött felépült és fokozatosan fel fog épülni az egész hazai ipar.

Nem is ezek a sorok ritkulnak majd meg, hanem az egyének esnek majd változás alá a megváltozott keretben.

Ott lesz elől, áttörhetetlen sorokat alkotva, a művészetet alapuló kisipar, a komoly tudással véteztelen, mely minden ostromot dicsőségesen visszaver és ott lesz a tömör sorok mögött a magyar nagyipar, a tömegek igényeit és szükségleteit kielégítő gyárak nagy száma, magyar gyárak, magyar iparosok tömörülésének eredménye, magyar munkások ezreivel.

Ott az egyén, itt a tömeg: e kettő együtt véve alkotja a magyar ipart.

Ez a jövő képe, ha a fejlődés a természetes mederben halad.

A rohanó árt feltartóztatni emberi erő nem képes. Ami útjában áll, magával ragadja; pusztítás és enyészet marad a nyomában.

A haladó kort sem lehet megállítani. Aki

TÁBOZA.

Napsugár és holdsugár.

— Rege. —

Irta: P. Tóth Kálmán.

Holdsugár boldogságát nem tudám ecsetelni — azért csak annyit mondhatok, miszerint Holdsugár véghetetlen boldog volt, úgyannyira, hogy észre sem vevé, amint egyedül maradt társai közül abban a szobában, hol gazdag csipkefüggönyök által fűdve egy szőke gyermek boldogan álmodozott, mosolylyal ajkain, — habfóhér párnák között. Holdsugár ábrándosan rezgő körül a gyönyörű angyalarcot, s nem vette észre, hogy a karstú thearózsák szirmaikat kifojtva árasztják kedves illatjokat, — hogy a szentély falait, bútorait pirosító fátollal díszíti föl a rózsas-ujjú Hajnal . . .

Egyszerre vaktó fény villant meg a szobában, utat tört magának a függönyök, a virágok levelei közt, bemosolyogta a szobát, mintha jó reggelt kívánna mindenkinek, — az üveggömbben úszó halacskáknak, a kalitájában ébredő kis madárnak; utoljára oda szökött a szőke gyermek nyughelyéhez, hogy legelső legyen, a ki őt ébredésekor üdvözi.

A két vetélytárs megpillantotta egymást.

— Hah! — mennyörgő Napsugár, — „Óh ég!” — rebogó Holdsugár, amint a drámákban szokás, és szőke készült.

— Maradni fogsz! — rivalt az arany lovag a nanking ruhás szerelmesre, a ki félénken bujt ol egy kamélia levelei közé.

— Kérlek, édes barátom! — könyörgött Holdsugár, engedj távoznom, hogy visszatérjek anyámnak, a szelíd arczú Luna körébe.

— Korábban kellett volna azt tennie uram! mi megszüntünk barátok lenni! Mit keres ön itt, ön, ki csürök repedéseim szokott behámulni, s birka-uztatók vizében fürösztöi képét? — Pfüj, és ezerszer pfuj!

— Kérem, kérem — szabadék Holdsugár, nekem is vannak érzelmeim.

— Önnek érzelmei? — De hisz ez nagyszerű! — Kérem, ennek az úrnak még érzelmei is vannak! — szólt az aranyruhás lovag, a kis madár felé tekintve, mintha annak magyarázná Holdsugár vakmerőségét. Azután visszafordult a sápadt vetélytársához:

— Uram! — ha ön nem gyáva, meg fog velem verekedni! — mert bizonyára lovagias érzelmei is vannak, — tevő hozzá gúnyolódva.

Holdsugár még jobban elsápadt, és — nem szólt semmit.

— Nos, fákó lovag, tetszett hallani? — mi verekedni fogunk, és én megölöm önt. — Nem mozdul? — előre gyáva ficzkó, különben itt vesszözöm végig tanúk előtt! — (Tanúk voltak az aranyhalak és a kis madár.)

Holdsugár, a ki mollesleg mondvá, mohamed hitű

volt, úgy vélé, hogy az ő sorsa úgy is meg van írva, tehát megadta magát s bátor léptekkel előre indult. Ábrándos szeméből gyűlölet villámlott, mely azt látszott jelenteni: igen, egyikünknek meg kell halni!

Napsugár diadalmas arccal, könnyű, hetyke léptekkel, mint valami piperkőz, indult utána. — Mosolyogva nézett Holdsugárra, s egy legújabb operetből fityörésztet valamit.

Hatalmas rengetegbe értek, a hol ezredéves fák tövében nyílt az ibolya, s az ér partján kéklent a ne-felejté. A repkény és az ihzalag indái közt utat törve, a két vetélytárs tisztás helyre érkezett. — Nem szóltak egy szót is, hanem mindenik letört a cserjékről magának egy tövist, az volt a vitőr; akkor aztán megálltak egymással szemben. Napsugár könnyedén, mosolyogva forgatta a vitört ujjai között, míg Holdsugár össze szorítá ajkait s szeméből gyűlölet lángolt.

Vegre a vitöröket kereszteték — s szembe néztek egymással. Napsugár egy spadassin fagyos nyugalmával, Holdsugár egy Othello oroszlán-dühével. Akkor az erdő homályából hatalmas termottü férfiú tünt elő; daróc fűdözte testét, hófóhér szakála rengve folyt alá mellére, a derekát övező kötélen olvasója függött. Remete volt. — Oda lépett a viaskodókhoz, s szótvalasztá töreiket . . .

— A rengeteg az Úr temploma! — szólt szolid szengzetes hangon. Ne szentségtelenítsék meg azt! — Panasztok van egymásra? — Jertek, mondjátok el, mit vétett egyik a másiknak, s én bíró leszek.

nem halad vele, aki nem igyekszik a magá javára értékesíteni vívmányait, azt megmenteni nem áll módjában földi hatalomnak.

A kisiparnak is alkalmazkodnia kell a kor szelleméhez. Hangzatos jelszavak pillanatnyi sikerrel járhatnak, eredményt azonban maradandóan, tartósan csak a munka biztosíthat.

Munka, mely komoly, hiuságtól ment és számol a viszonyokkal.

Munka, melyben részt kell vennie az államhatalomnak, a társadalomnak és iparosságnak egyaránt.

Az államhatalomnak, mely eddig is sokat tett ebben az irányban, nagy áldozatokat hozt évről-évre a kisipar fejlesztése érdekében; a társadalomnak, melynek egyik rétegét képezi a kisiparosság és magának az iparosságnak, melynek jövőjéről van szó.

Bármilyen áldozatokat hozzon is azonban az állam és bármily meleg érdeklődést is tanúsítson a társadalom: meddő lesz ez mind, ha maga az iparosság nem ébred tudatára annak, hogy első sorban saját magának kell szerveznie jövője biztosítása érdekében.

Minden áldozat és intézkedés meddő marad mindaddig, míg kisiparosaink csak hangzatos jelszavak után indulnak, csak panaszokkal töltik meg a közvéleményt és nem a komoly, tervszerű, rendszeres munka vezeti őket tevékenységükben.

A megrendelések gyűjtése.

Az ipartörvény 50. §-nak a megrendelések gyűjtésére vonatkozó rendelkezései módosításáról alkotott 1900. évi XXV. t. czikk életbeléptetése és végrehajtása tárgyában a napokban küldte le körrendeletét a kereskedelemügyi miniszter a törvényhatóságokhoz. E szerint a törvény f. évi július 1-én lép életbe.

A most életbe lépő úgynevezett vigéztörvény hatályon kívül helyezi a régi ipartörvénynek a szabad ipar és a szabad forgalom elvén alapuló, de a gyakorlati életben a közönség folytonos zaklatását eredményező azt a rendelkezést, mely szerint minden iparos jogosítva volt, úgy a saját mint mások készítményeire bárhol, bármikor, esetleg minták előmutatásával is, akár megbízottak által megrendeléseket gyűjteni. Hosszú 16 év kellett hozzá, hogy a kormány belássa az ipartörvény emez engedményének gyakorlati voltát, az abból származó számtalan visszaéléseket és a nagyközönség folytonos és nem ritkán a legflegmatikusabb áldozatokra is vérleázóan ható zaklatásait.

Ezentúl tehát a különféle árukból és egyébekben utazó ügynököknek csakis azon

iparosokat és kereskedőket lesz szabad felkeresni megrendelések gyűjtése végett, akik üzletköriükben az illető áru eladásával, vagy felhasználásával foglalkoznak, — mert ellenesetben 1 hónapig terjedő elzárást és 20 koronától 600 koronáig terjedő pénzbüntetést szabhat ki rájuk az első fokú iparhatóság.

Meglehetősen súlyos büntetést mer tehát a törvény az ellene vétő ügynökökre és ezenfelül a végrehajtási rendelet az illető letartóztatását is megengedi bizonyos esetekben és utasítja az iparhatóságokat, hogy az ilyen természetű kihágási ügyeket — akár bejelentésre, akár hivatalból indított meg az eljárás, mindenkor soron kívül tárgyalják és intézzék el.

A helybeli iparosokat és kereskedőket védelmezi meg a törvény az idegen, legtöbbször osztrák, vagy más külföldi árúk beözönlésétől, mert a megrendelések gyűjtésének korlátlan szabadsága a kereskedő, vagy iparos lakóhelyére továbbra is megmarad, ellenben az idegen iparost és kereskedőt a legteljesebb mértékben korlátozza a törvény úgy, hogy ezeknek még az állandóan letelepedett, úgynevezett helyi ügynökeire nézve sem tesz kivételt.

A végrehajtási rendelet gondoskodott a törvény kijátszásának megakadályozásáról is, amennyiben az általános, határozatlan és egyszerűsített megrendelési felhívásokra sem engedi meg a megrendelés átvételét; miután ilyen tárgyú felhívásokkal bizonyosan elárasztják az illető czégek a közönséget „szives” aláírás és beküldés végett, azért csakis az egyenes és egyenesre szóló határozott megrendelési felhívás mentesíti őket a büntetés alól.

Kivételeket is tesz az új törvény, mint ennek felhatalmazása alapján a miniszter, amennyiben az irodalmi és művészeti termékek a legáltalános értelemben, sőt ezeknek iparágilag előállított utánczai, a házi iparczikkék, műszerek és tudományos eszközök, varrógépek, gazdasági és egyéb gépek, végül a villamos berendezések megrendelésének gyűjtése nem esik a törvény tilalma alá.

A kivételek közül csakis a gépekre vonatkozólag merülhet fel alapos kifogás, miután éppen ezen a téren lehetett tapasztalni a legtöbb visszaélést. Az egyszerű földmives népet, a lapok törvényeszközi rovatai szerint, legtöbbször a cseplő, vető és egyéb gazdasági gépek megrendelésével és reá erőszakolásával, valamint a fizetési feltételek furfangos megállapításával csapták be. Azonban a miniszter — igen helyesen — megszorítja az adott kedvezményt, amennyiben a megrendelést a községi előjárásnak kell a megrendelési vagy szerződési okiraton hitelesíteni, tehát a visszaélések, — ha nem is lesznek teljesen kizárva, de a korlátozás jelentékenyen fogja azokat apasztani.

Legérdekesebb és annak idején jogász körökben is sok vitára adott alkalmat a törvény 4. §-nak második része, amely szerint a

törvény tilalmának ellenére létre jött ügylet a megrendelővel szemben hatálytalan. A törvény tehát nemcsak súlyos büntetést ró az ellenevetőkre, hanem még a magánjogi téren is sújtja őket, tehát kivétel tesz azon általános jogi elv alól, hogy a kétoldali jogügylet csak mindkét fél beleegyezésével hatálylanítható.

E szerint tehát az új törvény nemcsak a közigazgatási hatóságok, hanem a bíróságok figyelmébe is ajánlható és ennek üdvös eredményei különösen az első fokú iparhatóságok ügybuzgalmától remélhetők, mely ha erőlyesen jut kifejezésre, hatalmas védőpajzsa lesz mindenütt a helyi iparnak és kereskedésnek az idegen harácsolókkal szemben.

Ujdonságok.

— **Közgyűlés.** Szarvas község képviselő testülete folyó évi június 12-én rendes közgyűlésre gyűlt egybe, melyen az alább felsorolt néhány tárgy került tárgyalás alá. 1. Az 1901. május 23-án tartott közgyűlés jegyzőkönyve felolvasatván észrevétel nélkül hitelesített. 2. A község 1900. évi összes pénztári számadásai a képviselő testület elé terjesztetvén, azok megvizsgálására a közgyűlés saját kebeléből számvizsgáló bizottságot küldött ki. 3. A község és a közművelődési alap 1900. évi leltári számadása megerősített. 4. A községi előjáróság jelentése május hóban megtartott pénztári vizsgálatok eredményéről, a közgyűlés által tudomásul vétetett. 5. Dr. Mikely István községi orvos részére 2 havi, Jeszenszky Frigyes jegyző részére egy havi szabadságidő engedélyeztetett. 6. Végül az üresedésbe jött adó pénztári állásra helyettesítés útján az év végéig Sápsszky János választott meg. Ezzel a közgyűlés és tisztái szék berekesztetett.

— **Egyházi ügyész választás.** A szarvasi ág. ev. egyház presbyteriuma f. évi június hó 8-án tartott ülésében egyházi ügyésznek 3 évi időtartamra Dr. H. v. i. á. r. Gyula ügyvédet választotta meg.

— **Érettségi elnök a helybeli főgymn.** szóbeli érettségi vizsgálati alkalmából, melyek f. hó 19. 20. 21. 22. napjain a torna csarnokban fogtak helylyen, az elnöki tiszt betöltésével n. P. e. t. o. v. i. c. s. Somát, a csanád-csongrádi egyházmegye esperesét bízták meg Mts. főtiszt. S. á. r. k. á. n. y. Sámuel bányakerületi püspök.

— **Felügyelő bizottsági gyűlés.** A szarvasi ág. ev. főgymn. felügyelőse f. hó 17-én reggel 9 óráig Mikola Mihály felügyelő, elnöklété mellett a főgymn. díszteremben gyűlést tart. A tanácskozási tárgysora: 1. Elnöki előterjesztés. 2. Jelentések (kis bizottság igazgató, pénztáros, ephoros, gazda) 3. Körözött tegymn. törvények és tanulói fiokgyámintázat szabályzata. 4. Izraelita tanulók tandíjleszállítási kérvénye a város alapítványa, a városnak a f. ü. bizottságban való képviseltetése. 5. Ösztöndíjra ajánlottak. 6. Kérvények. 7. Pályázat után szavazással betöltendő 3 tanári állás. 8. Netán a fentebbiekkel kapcsolatos indítványok.

— **Megjutalmazott tanító.** A közokt. miniszter több olyan tanítót érdemesített jutalomra, kik a magyar nyelv terjesztése körül eredményesen buzgólkodtak. A jutalmazottak egyike Velky Béla koudorosi ev. tanító a napokban tartott vizsgája alkalmából vette át a 100 koronás jutalmat Rezey Sylvius tanfelügyelő kezéből, ki az összegzet buzdító beszéd kíséretében adta át az ifjú tanítónak, ki meghatottan mondott köszönetet csekély érdeme ezen méltánylásáért.

— **Pénztárvizsgálat.** A szarvasi takarékpénztár f. ü. bizottsága f. hó 10-én M. á. z. o. r. József elnöklété mellett tartotta a rendes havi pénztárvizsgálatot. Ugyan ezen alkalommal vette beható tárgyalás alá az ügyész választásra vonatkozó, s 17 részvényes által beadott fellebbezést. — Minthogy a fellebbezésnek két indoka az alapszabályoknak olyan két szakaszán alapul, melyek tényleg nem rendelkeznek eléggé világosan, s így kétös irányban is magyarázhatók, a f. ü. bizottság kíváncsnak találta a rendkívüli közgyűlés összehívását, hogy az adjon irányt, az illető szakaszok magyarázásában.

— **A főgymn. köréből.** A helybeli főgymn. asiumban holnap az az 17-én érnek véget az osztályvizsgálatok, melyekkel egyidőben folynak az elemi fitanító képzők hasonló vizsgálatai. Június 13-án d. a. folyt le a tornacsarnok helyiségében szépszámú közönség érdeklődése mellett jó sikerrel a négy osztályos elemi gyakorló iskola évről-évre közvizsgálata. F. hó 14. és 15-én tetek vizsgálatot a főgymn. magántanulói. 17-én d. u. 6—7-ig lesz a főgymn. tanulók tornamutatóványa; este 8 óráig pedig a tornacsarnokban a tanulók daloskört, szavallati és zenészi előadása a következő műsorról: 1. Megnyitó. A tanulók daloskört elzeng több karéneket. Vezeti: Lévius. 2. Szavallatok: Vangely Szilárd VIII. Dérczy Imre VII. o. t. 3. Zongora magánjáték. Előadja Zvarinyi János VI. o. t. 4. Szavallatok: Belopotoczky István VIII. Gyököcsy József VII. o. t. 5. Zongora négykezes. Előadják Horváth Dezső VII. Zvarinyi

— De mi meg akarunk verekedni, szolt a hetyke lovag, s szolt ne haborgass bennünket!

— Csak hogy én nem engedem, — szolt az ósz, — először kihallgatom panaszokat, s ha akkor nem szolgálatok nektek igazságot, nem bánom, megverekedhetek.

Mit mit tenni? követték az őreget, míg az barlangjához nem ért. Ott leült egy darab kőre, Napsugárt felütette az egyik térdére, Holdsugárt a másikkra.

— No már most beszélhetek!

Azok el is mondák panaszait, hetykén az egyik, fájdalommal a másik. Bevallák szerelmük nagyságát, reményeiket, az üdvöt, mely reájok várakozik. Meg esküdött mind a kettő, hogy a szőke angyal nélkül nem tud élni, nem akar élni stb. stb.

— De hát édes fiaim, szólalt meg végre az agg, ha valamelyitek epedőit meghallgatná a szép gyermek, lesz mit aprítani a tejbe?

Erre a kérdésre úgy meghökken a két lovag, hogy majdnem lebuktak a remete térdéről. Erre ők nem is gondoltak; még tej sincs, nem hogy legyen mit bele aprítani.

— Már most, — folytató az agg, — azt mondbatám: ha tetszik, megölhetitek egymást. E helyort fölkerétek becsületeket egymásra. Jertek velem vissza a városba!

A hősök, kik még most sem békültek ki egymással, nem tudták mire volna a dolgot, hanem azért követték a remetét a városba, ki egyenesen a templomba vezette őket.

Az oltáron ott égték a gyertyák, s a pap előtt egy ifjú pár térdelt, körülvéve boldog örömapáktól, örömanyáktól. A szőke angyal volt a menyasszony, szép, habföhér selyembe öltözve, egy fiatal kereskedő a vőlegény, a kinek van kétemeletes háza s látogatott vászonkereskedése.

— Nézd fiam, — szolt a remete Holdsugárhoz, — látod azt a sápadt fiatal embert ott az oszlop mellett? — örökké verset csinál, minden szép leányt nőül akar venni, s hónapos szobában lakik... Látod? — no az te vagy!

Akkor Napsugárhoz fordult.

— Látod azt a monoklivál fölfegyverzett dandyt, a ki most is mosolyogva tekint a menyasszonyra, s végigmenet tekintetével a vőlegényt? — beleszeret minden nőbe, s váltóit a mon cher papa nem győzi kiváltani... Jól megnézted? — no hát az a te képmásod!

Azzal ott hagyta őket. Az esküvőnek vége volt, s párszép elbávozott, csak a két vetélytárs maradt ott. Egymás felé fordultak s kitárulának karjaik.

— Ölj meg testvér! — sóhajtá Holdsugár lyricesentimentális hangon. En oly boldogtalan vagyok!

— Szarvasz brüder! — engem csak az vigasztal, hogy nem rajtunk történik ez meg először!

János VI. o. t. 6. Szavallanak: Varga Gyula VIII. Kádár Sándor VII. o. t. 7. Zongora kísérettel gondolkán játszanak Bolza Alfonz gr. V. és Placskó Lajos VI. o. t. 8. A tanulók daloskőre elzeng több búcsúdalt. Vezeti Lévius. Belépő-díj: Személy jegy 1 korona. Tanulók karzati jegye 40 fillér. Jegyek 7^{1/2} órától a bemenetnél kaphatók. A tiszta bevétel a daloskőr javára esik. A fűgymnasiumi közvizsgálat kedden június 18-án, az ág. h. ev. ótemp'omban reggel 8-tól 12-ig tartatik meg.

— Színészet. Kondoroson a kaszinó nagy termében színi előadások folynak Rózsavölgyi 12 tagú társulata elővén ottan. A tagok között több jeles tehetségű van, s élvezetes estéket szereznek a kondorosiaknak összejövők előadásokkal. Eddig sikerrel adták a „Mozgó fényképek”, „A Gyurkovics-lányok”, „Az arany kakas” darabokat.

— Értékesítés. Vasárnaponként délelőtt az utalványok és postaküldemények be- és kifizetések ismét csak 11 óráig teljesíthetők, miről a t. cz. közönséget mihezértés végett értesíteni van szerencsém Szarvas, 1901. június 15. Borsis, posta és távirtd. főnök.

— Tárgyelő teremből. Eljáró bíró kéri a vádlottól: hányszor volt már büntetve? Csak egyszer, lopásért, 6 hónapot ültem Gyulán. Hát még? Kérem alásim többször nem voltam büntetve! Nem-e? Hát a szarvasi fogházak már hányszor volt vendége? Jaj kérem az nem az a mi t, azt csak annyiba veszem, mintha annyi bíró ülne az ottan betegesen fekszem volna.

— Győztes tornászok. A fűgym. tanulók múlt vasárnap tartott sikversenyben csoportgyőztesek lettek Guttman Géza I. o.; Guszmán Sándor III. o.; Fereska Gyula II. o.; Schumacher Dezső IV. o.; Székács Mihály VI. o.; Hánszer Jakab V. o. Guwein Fülöp VI. o.; és Binschróth Márton VII. o. tanuló. Ez utóbbi győztesek győztese is lett. A folyó hó 14-én tartott távolugási versenyben pedig első Hánszer Jakab V. o. 580 cztm. második Székács Mihály VI. o. 565 cztm. harmadik Guwein Fülöp VI. o. 555 cztm. ugrással. A holnap 6 órákor tartandó tornavásza győzteseit lapunk jövő száma hozza. A győztesek mindenike egy-egy díszoklevélet nyert a fűgymnasiumtól.

— Házi szarva. Szarva Miron jómódú kondorosi gazda 5-6 éve először két vadgolyóval, s az asztás után kapott pénzt háza virto egész élvezettel rendezgette el a kapott papír, ezüst és nickel pénzt. A Szarva házában lakó sörökös nyomorral küzdő ifjú Glemboéki János kénytelenül látta a pénzvisszást, s figyelemmel kísérte, hogy hová helyezik azt el. Szarva azonban este mint ki dolgát jótévedte kiment a tanya jára. Glemboéki ezt tudva úgy est 7/10 órakor alkules segélyt a konyha ajkát kinyitotta s a szobába hajtva, a pénzt tartalmazó láda kulcsát előkeresve, az ott elhelyezve levő pénzkezelő 36 forintot elment, s aztán az ajkát ismét bezárva szobájába ment pihenni. Másnap délután Kondoroson ki-ső dahajkódní kezdett, de az nem érezvén magát kellő biztonságban át jött Szarvasra, hol zseborát, revolvert, s más apróságokat bevásárolva, kiment az Erzsébet ligetben tartott népünepélyre, s a mi pénze volt azt mind elmulata. Szarva vasárnap háza jövén csakhamar észre vette a lopás, s egyenlő nyomban lakója ellen irányult, s féljélen elájgán a kondorosi esendőség hétfőn a letérve háza érkezett Glemboékit elesípte s vállatára feje ki tenét beösmeryen, őt és tele elköszött holmikat a szarvasi kir. járásbírósnak átszolgáltatta, hol az előzetes kihallgatás során, egész neki keseredve séhajtott fel, „micsi k is van pénz a világon?”

— Jótékonykezelt hangverseny. A szarvasi férfi dalkar 1901-ik évi t. hó 23-án a nyári szinkörben saját pénzüre javára táncszal egybekötött hangversenyt rendez A hangverseny művészi programja 6 számból fog állani.

— Nyírákos számadás. A szarvasi megyei által rendezett népünepély alkalmával bevétel volt összesen: 311 kor. 78 fill. Kivadás 517 kor. 78 fill. összes maradvány 309 kor. hozzáadva a felülfizetéseket melyek összesen: 60 koronát tesznek ki, s úgy a tiszta haszon volt összesen: 369 korona. Felülfizettek: Ilutray Gyula 2 kor. Rus Imre 2 kor. Fertiz Alajos 2 kor. Dr. Hajas József 1 kor. 80 fill. Harmath Jánosné 1 kor. Frank Viktor 2 kor. özv. Ponyiecki Györgyné 2 kor. Dr. Salacz Aladár 60 fill. Dr. Faragó N. 1 kor. Dr. Mázor Elemér 2 kor. 60 fill. Bodnár József 1 kor. Salacz József 1 korona. Havár Daniel 6 kor. Ponyiecki Máté 3 kor. Hajas István 1 kor. Dr. Szemző Gyula 2 kor. Dr. Szlovák Péli 1 kor. Karanony János 1 kor. Id. Dérczy Ferencz 2 kor. özv. Dr. Lányi Pálné 2 kor. Dr. Havár Gyula 5 kor. Brachna Lajos 4 kor. Perczel János 4 kor. Dérczy Péter 2 kor. Heim János 2 kor. Lányi Gusztáv 2 kor. Holéczy Mariska 1 kor. Mészáros Gusztávné 1 kor. Merschal László 1 kor. Bugyis Andorné 1 korona. Fogadják színté közönetünket. A rendezőség.

— A m. kir. posta- és távirtdalozgatóság a Békésszentandrási kötelekebe tartozó Nagyrétpusztán ezen közönet posta és távirtd. hivatalának kézbesítő irodájánál 4. június 1-én kezdőhatályával a b e s t i d p. m. postáivalat postal és az ottani vasuti távirtd. kézbesítő irodához csatolta át.

C S A R N O K

Kata.

— Fiúk nini, Odlov már megint olyan szomorú, mintha éppen most látlék volna el tizeszteni kény-szermunkára. Mi baja, kedves hercege?

Kata egymásra vetett lábakkal tilt a fehér korti asztalkán és futja a muszka cigaretté fűsijét. Szürke okos szemével, melyekből pajkosság sugárzott, hamis évődéssel nézett arra a fiatal katonatisztra, akit a jöhangzásu Orlov hercege megszólítással tüntetett ki.

Ezűsös sugarait szórta a hold és fényében belegyült a fák ágaira függesztett lámpionok tarka világossága. Mindamellett a tisztás, amelyen a szép Dereskey Kata udvarától körülvevőtrónolt, felhomályba volt burkolva. Csak halhán, keresztül szűrődve a lombok közt hatolt ide a teresszél a hol a mamák csavajtek s az öregok kártyáznak a cigányzene édes muzsikája mellett. Itt azonban vidám eszevőstől, kacagástól volt hangos a környék, mert Kata, a Dereskey lovas hely-őrség népszerűvé vált ügyvezetője, éppen ezen a tártotta itt udvarát.

Vidám és pajkos volt ugyanis Kata, dereskey Dereskey Kázmér, es. és kir. kamarás, társán, különböző vitélő rendek lovagja, egyetlen leánya. Oly mód felett vidám és pajkos jellemezek, amelyek már valóban nem illeltek egy fiatal lányhoz. De volt felőle a kisváros népének véleménye is. Hogy is ne! Hiszen oly fiatal, szép, gazdag és előkelő volt, s oly keveset tudott velük, hogy eme dolgokat igazán nem lehetett szó nélkül hallgatni. Míóta hoztát anevőlől, valósággal felőrgatta a városka nyugalmát. Ifjú feltelensége, modorának, szokásainak szabadosága minden napnak megőzta a magok apróbb nagyobb borsányát. A bájos, kiesel leányról valóságos legendák keringtek, melyek között nem utolsó helyen szerepeltek amaz állítások, hogy szenvedélyes pipás és literészimra issza a gringot. Ha pedig hollő két párkapján, elvetve a garnizon nek stíllás, arany sajtókat kezelték, dühöngve vágtatott végig Dereskey társán, az intelligencia tagjai fej esőválva tekinttek utánra és ezt suttogták:

— Való igaz, kaszorkány!

A Kelemen kisasszonyok, a gyógyszerész ur szikár fekete keztyűs leányai, nyenkor megbourankozva folytatták dőlő sőtájukat, s egyetlen magmaradt gavallérujukat, Reitlinger Frigyes urat, a törvényszék dörök aljegyzőjével, egyértelműleg kijelentették, hogy amit ezek az elkényeztetett nagyur leányok elkövetnek, az valóban tulmeg minden határon.

Természetesen, a mai fiúknak is, amelyet a múltóság pipás az alkalmából adott, hogy a hivatalos lap a Szt. István rend. kikeresztjével való kitüntetését közölje, Kata volt a központja.

Éppen egy negyedórával ezelőtt történt, hogy ismét szűs szerelmet követelt el az ifjúdolog illon.

— Roppant meleg van itt! Pista, hozza a pezsgőt, beemegyünk a kertbe!

Pista, a keddi, szolgálatkészen kepta fel a pezsgős vedret, Kata pedig kezdő kepvá a batiztruhaja fodrát, nekiszaladt az osz. harmatba nedves pázsínek. Egy esomó huszártiszt, meg nélány a társasághoz tartozó fiatal huszártiszt éppen Hermával kivették. A tereben sápadtan, kétségbeesve maradtak vissza Reitlinger ur társaságban a Kelemen kisasszonyok. A dolgon azonban nem lehetett változani.

A kis társaság társán igen vidám volt, amikor Kata hirtelen Orlov hercegehez, — aki egyébiránt a közönségben a Marjay György nevére hallgatott és főhadnagy volt a Dereskey fekvő huszárszázadban, — a fenti elkövetés megjegyzést intézte.

Mindenki nevetett, csak György maradt komoly. Csendes, méltó én volt különben, aki nem igen illett a Kata zajos társaságába. A leány mindamellett kitüntette s lánon kapta ő Orlov hercege, az ifjúgyelt kegyencez nevet. De ezt annak tulajdonították, hogy Kata rajongott a lovaglósért s Marjay a garnizon legjobb lovas volt.

— Megmondhatom magának Kata, hogy miért vagyok rosszkedvű. Sohasem szeretem látni, ha pezsgőt iszik.

Kata vidám kacagására fakadt. Piros ajkai mögüll kiragyogtak az apró, fehér egérgök.

— Pedig hiába, kedves Odlov, én a maga kedvőért nem fogok a gusztagoson változtatni!

Marjay nem felelt. Ez még jobban ingerelte a leányt.

— Látják, maguk nem is hiszik, hogy én hogy bírom az italt! . . . De sajnos, hogy megiszom magam egy üveg Mommott Nos, ki tartja a fogadást?

— En! . . . En! . . . Hangzott kőreusban.

— Pista szabályos tudja hol a Mommott Noson le egy tele üveggel.

Marjay szertartásosan meghajolt.

Megongodi Kata meggyád, hogy a fogadás eldőlőnek én ne legyek tanúja?

Összepergette a sarkányait, szalólt és sarkon fordulva reátért a kavicsos borsnyre, mely a kastélyhoz vezetett.

Miro Pista megjött a pezsgővel, Kata már szeszélyt változtatott.

— Jó . . . Elveztettem a fogadást, nem iszom. . . . Az a medve Marjay egészen elvette a kedvemet.

Fázósan vette fel a gallériát.

— Menjünk tol. A Kelemen kisasszonyok már eleget plotykázhattak felőlem.

Odalenn a cigány éppen a négyes bevezetését játszotta. A nyitott terasz ajtón át a kert felül a fák és virágok enyhe lehellete áradt a terebe.

Kata odalépett Reitlinger Frigyes urhoz, aki szemüvege alatt szaporán pislogva, állt egy sarokban.

— Jöjjen. Magával tanazolom a négyest.

Reitlinger ur színté meggyóndult a boldogságtól. A büszke Dereskey Kata, aki eddig egy fejbőlintásra is alig miltatva, most maga kéri fel a négyesre. Azi hitte, hogy elajul.

E pillanatban jött Marjay. Meghajolt Kata előtt.

— Köszönöm, már van tánczosom.

— De nekem ígerte a négyest?

— Igaz, de meggondoltam. . . . Udvariatlan emberekkel nem tánczolok.

Marjay dühösen csapta be maga után az előszoba füveges ajtaját.

— A kecsimát! kiáltott a közelben ácsorgó hajdura.

A négy pej által vont homokfutó előállott. Marjay kivette a ezimere szivartárcáját és rágyújtott egy ropogós havamára.

— Meg fogom törni ezt a léha leányt, mormogta.

Szájában az égő szivarral éppen fel akart mászni a homokfutó magas bakjára, mikor hirtelen két selymes, puha kar fonódott a nyaka köré és egy meleg, édes leányhang szemérmes zokogásba full hangon suttogta:

— Gyuri . . . maga bolond . . . Hová megy? Hiszen szeretem! . . .

Igy történt, hogy Dereskey Kata mégis Marjay Györggyel tánczolta a négyest. És így történt, hogy az est folyamán a souper alatt, az ünnepi tóztok elhangzása után, Dereskey Kázmér es. és kir. kamarás több vitői rendek lovagja, felállott és beszűlt, mint következik.

Hölgyeim és uraim! Összettel hozom tudomásukra, hogy egyetlen kedves leányom, Katát a mai napon eljegyezte Marjay Péter nagybírtokos barátom fia, Marjay György lu-zárkóhadnagy.

Kata ezaró pedig boldogan, de igaz leányos szégyenkezéssel süllyte le szürke szemét és csak lopva tekintett vőlegénye férfiasan komoly arcára.

Felelő szerkesztő: SZIKES ANTAL.

1214—901—tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNYI KIVONAT.

A szarvasi kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az őcsödi ténztár végrehajtónak Monus Lidia Bende Lászlóné végrehajtást szenvedő elleni 2376 K. 70 fill. tőke követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a gyulai kir. törvényszék (kir. jbiróság szarvasi) területén levő, s az őcsödi 2331 számú tjkvben $\frac{1}{2}$ 1. rsza. fekvő 2490—b—1 hrsz. ingatlanból Monus Lidia Bende Lászlóné nevéen álló $\frac{1}{16}$ -od részre 193 K. kikiáltási árban és az ugyanazon tjkvben A $\frac{1}{2}$ 2 rsza. felveti 2978—81 hrsz. ingatlanból Monus Lidia Bende Lászlóné nevéen álló $\frac{1}{16}$ -od részére 833 K. kikiáltási árban, az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1901. évi július hó 17-ik napján d. e. 8 órákor az őcsödi község házhoz kifizűzött nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. 60 t.-cz. 42 §-ában jelzettel árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60 t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpéznék a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság

Szarvason 1901 április 16-án.

M. E. S Z Á R O S,

kir. jbiró.

Több száz kiváló orvos ajánlja:

KRISTÁLY ASVANYVIZ

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható: Pletenik József és Tajber J. G. urak fűszerkereskedésében.

ASZFALT LEMEZEK

a tatarosi gyárból jutányos áron kapható.

Csakis **Fülöp Henriknél** Grim-féle házban.

3281—1901. A szarvasi járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Békésvármegyéhez tartozó Szarvas nagyközségben a **községi mérnöki állás** lemondás folytán üresedésbe jövén, annak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi **2400. korona** készpénz fizetéssel és a magánmunkálatok után szabályrendelileg megállapított díjak szedhetési jogával van javadalmazva.

Fölhivom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886. évi XXII. t.-cz. 74 §-a szerint felszerelt folyamodványaikhoz f. évi **julius hó 1-ig** beadják.

A választás f. évi **julius hó 6-án délután 3 órakor** fog Szarvas község házánál megejteni. Szarvason 1901. június 4. **Kresmárik,** főszolgabíró.

Egy jó családból való fiú **tanulól**

felvétetik Dantzy Sándor könyvnyomdájába SZARVASON.

3256—1901. A szarvasi járás főszolgabírája.

Pályázati hirdetmény.

Békésvármegye szarvasi járásához tartozó **Ücsöd** nagyközségben lemondás folytán üresedésbe jött, s **1000. kor.** fizetéssel, — mely fizetés a községi képviselő testület által a vármegye törvényhatóságának jóváhagyása reményében **1200. koronára** fölemeltetett, — továbbá a szabályrendelileg megállapított látogatási, vágatási stb. díjakkal javadalmazott községi **állatorvosi állásra** pályázatot hirdetek, s fölhevom a pályázni kívánókat, hogy képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi július hó 19-ig** beadják.

A választás **Ücsöd** község házánál **f. évi július hó 20-án d. e. 10 órakor** fog megejteni. Szarvason, 1901. június hó 5-én.

K R C S M Á R I K, főszolgabíró.

Föld eladás.

GYEMTER ISTVÁN, szarvasi lakosnak, a maczóér mellett lévő (Csernyeczki-féle) **46. hold földje** kellő gazdasági **ÉPÜLETEK**kel felszerelve eladó. Vevők értekezhetnek a tulajdonossal, **JÓKAI MÓR** utca, 1265. sz. a.

Ritka alkalmi vétel napernyőkben.

UNGÁR JÓNÁS

női és férfi divatárúháza B.Szarvason.

Tisztelettel értesitem a t. vevő közönséget, hogy a nyári időnyre tett személyes bevásárlásom alkalmával cikkeimet a legjobb és legolcsóbb forrásokból szereztem be és abban a helyzetben vagyok, hogy minden e szakmába vágó cikkből oly raktárt tartok, hogy a legkényesebb ízlést is kielégítek.

Raktáron tartok:

valódi karlsbadi férfi női és gyermek cipőket férfi és fiú Szalma és Nemez kalapokat, valódi pécsi és prágai bőrkezttyüket, selyem és czérna kezttyüket.

Nagy választék kész női Blousokban, selyem, szatin és batisztból.

Női szalma kalap formákban, divatos kivitelben.

Női és férfi nyakkendő ujdonságokban.

Férfi ingekben Piguet batiszt és Siffonból, a legjobb minőségű gallérokban és kézelőkben.

A t. vevő közönség pártfogását továbbra is kérve Kiváló tisztelettel:

Ungár Jónás, divatárú kereskedő.

Ritka alkalmi vétel napernyőkben.

Vas ágyak

C S E R N Á K I S T V Á N

ÉPÜLET ÉS MŰLAKATOS sodrony ágybetét és vasbutor műhelye Szarvason Gróf Csáky Albin utca 144. h. sz.

Készít minden e szakmába vágó munkát u. m. Épület vasalásokat, takaraktűzhelyeket, kovacsolt vasrácsokat **sodronyágybetéteket, vasbutorokat, villamos csengő felszereléseket pontos és szakszerű kivitelbe.**

Továbbá kész munkák kaphatók **nagy választékban,** valamint javítások gyorsan és pontosan a legjutányosabban elfogadtatnak.

Vas ágyak

Sürgöny cím: **Nádházy Szarvason.**

Alapított 1879 ik évben.

NÁDHÁZY JÁNOS TEMETKEZÉSI VÁLLALATA SZARVASON.

(Kórház utca 1260 házszám alatt saját házában.)

elvállal mindenféle temetéseket — vidéken is — és pedig a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Raktáron tart dus választékban: ércz és fakoporsókat, továbbá mindenféle szemfedeleket, művirág koszorukat és szalagokat.

A gyászeset megtörténtével, a hozzátartozók bármi módon tett értesítésre — vidékre is — a lehető legrövidebb idő alatt intézkedés történik.

Fakoporsók frttól feljebb, érckoporsókat gyermekeknek 8 frttól feljebb, nagyoknak két méter nagyságban 35 frttól feljebb. A Nádházy „Temetkezési Vállalata” a legcsekélyebb megrendelésnél igyors és ponto kiszolgálást biztosít.

Temetés megrendelés esetén a gyászszoba behúzását és a gyászjelentés teljeseningyen adom.

Kiváló tisztelettel: **Nádházy János.**

Valamint ércz koszoruk.

Nyomatott Dantzy Sándor könyvnyomdájában Szarvason 1901.